

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind completarea articolului 2 din Ordonanța Guvernului nr.66/1999 pentru aderarea României la Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga la 5 octombrie 1961*, inițiată de un grup¹ de parlamentari din Grupurile parlamentare ale PNL și Minorităților Naționale (**Plx. 155/2013**).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect principal de reglementare modificarea și completarea *Ordonanței Guvernului nr. 66/1999 pentru aderarea României la Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga la 5 octombrie 1961*, cu modificările și completările ulterioare, propunând următoarele:

¹ deputati - PNL: Almăjanu Marin, Ispir Raluca-Cristina, Niculae Aurel, Palăr Ionel, Surdu Raluca, Thuma Hubert Petru Ștefan;
deputati - Minorități Naționale: Marocico Ion

- modificarea art. 2, în sensul *partajării atribuției* de a aplica apostila pe actele oficiale prevăzute la art. 1 lit. b) din *Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga la 5 octombrie 1961* (Convenția Apostilă) între „*prefecturi*” (pentru solicitările depuse în țară) și misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate (pentru solicitările depuse în străinătate);

- inserarea a două noi articole, art. 3 și art. 4, prin care *se instituie noi obligații* pentru toate autoritățile române competente să aplice apostila – tribunale, camerele notarilor publici, „*prefecturi*”, misiuni diplomatice și oficii consulare – vizând:

a) utilizarea unor noi modele de apostilă (trilingve) începând cu data de 1 iulie 2014;

b) utilizarea apostilei electronice începând cu data de 1 ianuarie 2016.

În *Expunerea de motive* a propunerii legislative se arată că modificarea art. 2 din *Ordonanța Guvernului nr. 66/1999*, referitoare la autoritățile competente să aplice apostila, este determinată, în principal, de necesitatea sprijinirii comunității românești din străinătate, care în ultimii ani a înregistrat o creștere exponențială, prin facilitarea aplicării apostilei de la Haga pe actele administrative românești atât la misiunile diplomatice și oficiile consulare, cât și la „*prefecturile*” din țară.

II. Observații

1. În ceea ce privește modificarea art. 2 din *Ordonanța Guvernului nr. 66/1999*, menționăm că, așa cum rezultă și din documentele publicate pe site-ul oficial al *Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat*, statele semnatare ale *Convenției cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga la 5 octombrie 1961* (Convenția Apostilă) iau măsuri pentru ca, înainte de eliberarea apostilei, să verifice dacă actul oficial este original.

Activitatea de eliberare a apostilei presupune verificarea semnăturii și a calității în care a acționat semnatarul actului pentru care se solicită apostilarea și, dacă este cazul, a identității sigiliului sau a ștampilei de pe actul pentru care se solicită eliberarea apostilei.

Conform prevederilor art. 12 alineatele (2) și (3) din *Instrucțiunile ministrului administrației și internelor nr. 82 din 29 martie 2010 privind organizarea și desfășurarea activității de eliberare a apostilei pentru actele oficiale administrative*, publicate în Monitorul Oficial nr. 213 din 6 aprilie 2010:

„(2) Verificarea prevăzută la alin. (1) presupune efectuarea, după caz, a următoarelor activități:

a) verificarea vizuală simplă a semnăturii și a ștampilei de pe act prin compararea cu specimenul de semnătură, respectiv specimenul de ștampilă existente la biroul apostilă;

b) verificarea existenței elementelor de siguranță a actului;

c) verificarea vizuală simplă a semnăturii și a ștampilei reprezentantului instituției implicate de pe actul de apostilat sau de pe un alt document emis de instituția implicată și care are ca obiect atestarea semnăturii, a calității în care a acționat semnatarul actului și, dacă este cazul, a identității sigiliului sau a ștampilei de pe actul pentru care se solicită eliberarea;

d) verificarea prin alte metode.

(3) După verificare, în Registrul de evidență se notează date cu privire la modul în care s-a realizat verificarea semnăturii, a calității în care a acționat semnatarul actului și, dacă este cazul, a identității sigiliului sau a ștampilei de pe actul pentru care se solicită eliberarea apostilei.”

Prevederile propuse ar presupune ca toate misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României să dispună de o bază de date cu numele și speciemenele de semnături și de sigiliu de la toate instituțiile emitente. În condițiile în care evidența speciemenelor de semnături și de sigiliu se realizează în România pe suport de hârtie, operațiunile prealabile de verificare a semnăturilor și sigiliilor vor fi extrem de dificil de efectuat la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României.

Astfel, fiecare dintre cele 139 de misiuni diplomatice și oficii consulare ar trebui să dispună de speciemenele de semnături și sigilii ale tuturor instituțiilor ce emit acte administrative de pe întreg teritoriul României (*agenți economici, instituții de învățământ, unități de poliție, etc.*), fiind necesară crearea unei baze de date superioare celei existente în prezent la cele 42 de instituții ale prefectului din România, cu toate că misiunile diplomatice și oficiile consulare dispun de resurse de personal inferioare pentru gestionarea unui asemenea volum de documente și activitate.

De asemenea, pentru asigurarea corectitudinii operațiunilor de verificare s-ar impune transmiterea noilor specieme de semnătură, în cazul schimbării personalului îndrituit să semneze acte administrative, respectiv de sigilii, în cazul modificărilor intervenite în statutul persoanelor juridice sau al înființării/desființării acestora, cu maximă operativitate către toate misiunile diplomatice și oficiile consulare, ceea ce ar necesita organizarea unor expediții în regim de curierat către toate aceste reprezentanțe cu o frecvență semnificativă, cu angajarea unor costuri mult prea însemnate.

Totodată, precizăm că, încă din anul 2004, la solicitarea Ministerului Afacerilor Externe, Instituția Prefectului Municipiului București eliberează apostila pentru actele preluate de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate de la cetățenii români aflați în afara granițelor țării noastre. Menționăm că solicitarea MAE este motivată prin faptul că personalul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare ale României în străinătate nu este în număr suficient și, în concluzie, nu ar putea desfășura și activitatea de eliberare a apostilei, precum și activitățile conexe acestora.

Subliniem că, potrivit *Instrucțiunilor ministrului administrației și internelor nr. 82/2010*, solicitanții pot să ceară eliberarea apostilei și prin corespondență. De asemenea, în afara titularului actului, apostila mai poate fi solicitată și de alte persoane care se află pe teritoriul României, respectiv de:

- soțul/soția titularului actului ori o rudă până la gradul II cu titularul actului;

- altă persoană fizică, care prezintă procură notarială sau împuternicire avocațială;

- persoana juridică care a încheiat cu titularul actului un contract având ca obiect realizarea în numele acestuia a procedurilor necesare pentru eliberarea apostilei, prin reprezentant care prezintă delegație în acest sens;

- o misiune diplomatică sau un oficiu consular în România al unui stat semnatar al *Convenției*, dacă aceasta/acesta poate asigura transmiterea prin corespondență atât a documentelor necesare eliberării apostilei la instituția prefectului competentă, cât și a actelor pentru care s-a eliberat apostila către titularul acestora.

Pe de altă parte, sistemul propus ar contraveni tocmai *principiului descentralizării* care a stat la baza delegării, prin lege, către instituțiile prefectului a competențelor în materie de apostilare a actelor administrative.

Instituirea unei proceduri prealabile de verificare la instituțiile din România ar lipsi reglementarea de eficiență, iar aria extrem de extinsă a autorităților interne ce eliberează documente administrative și nivelul de expertiză cerut ar putea favoriza circulația documentelor falsificate.

Prin desemnarea misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare ca autorități competente să aplice apostila s-ar crea disfuncționalități în recunoașterea actelor oficiale respective în celelalte state, parte la *Convenția Apostilă*. Din informațiile publicate pe site-ul *Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat* se poate constata că unele state au desemnat ca autoritate competentă să aplice apostila pe anumite categorii de acte (administrative) doar Ministerul Afacerilor Externe și nu misiunile diplomatice sau oficiile consulare din străinătate.

2. Cu privire la textul propus la **art. 3** din inițiativa legislativă, menționăm faptul că *Ordonanța Guvernului nr. 66/1999* reprezintă actul normativ în baza căruia România a aderat la *Convenția Apostilă*. Potrivit art. 4 din *Convenție*, „*Apostila prevăzută la art. 3 alin. 1 se aplică chiar pe act sau pe o prelungire a acestuia; ea trebuie să fie conformă cu modelul anexat la prezenta convenție.*” Or, modelul de apostilă prevăzut la Anexa la *Convenție* face parte integrantă din textul *Convenției* și este redactat în limba română, cu respectarea întocmai a cerințelor stabilite de *Convenție*.

Indicarea unui model de apostilă în Anexa la *Convenția Apostilă* are ca scop asigurarea recunoașterii apostilei eliberate de autoritățile competente din diferite state și înlesnirea, astfel, a circulației actelor oficiale peste graniță. Din acest considerent, s-a stabilit ca întotdeauna:

- modelul de apostilă să fie cât mai apropiat de cel prezentat în Anexa la *Convenția Apostilă*;
- titlul apostilei să fie redactat în limba franceză: „*Convention de La Haye du 5 octobre 1961*”;
- apostila să cuprindă cele 10 titluri standard din modelul la *Convenție*.

Trebuie menționat că statele parte la *Convenția Apostilă* au libertatea de a decide modul în care arată apostila eliberată de autoritățile competente din statul respectiv, cu condiția respectării dimensiunii și conținutului din modelul anexat la *Convenția Apostilă*.

Utilizarea altor modele de apostilă, în afara celui recomandat și prevăzut de *Convenție*, poate determina refuzul autorităților străine (state-parte la *Convenție*) de acceptare a actelor oficiale române. Chiar și în situația în care s-ar opta prin lege pentru utilizarea unui model de apostilă trilingv (română-franceză-engleză), noul model de apostilă ar trebui să figureze ca anexă, iar pentru respectarea normelor de tehnică legislativă ar trebui să se precizeze faptul că acest model înlocuiește modelul de apostilă prevăzut în Anexa la *Ordonanța Guvernului nr. 66/1999*.

Considerăm, de asemenea, că ar fi necesar ca, anterior îndeplinirii formalităților interne de adoptare a propunerii legislative, aceste modificări/completări privind modelul apostilei ar trebui adus la cunoștința Biroului Permanent al *Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat*, organizație sub auspiciile căreia a fost adoptată *Convenția Apostilă* pentru a cunoaște poziția acestui for internațional.

Modelul de apostilă aplicat în prezent, potrivit modelului din Anexa la *Convenție*, ar putea fi înlocuit cu un model trilingv – român, francez, englez - mențiunile obligatorii pe care trebuie să le conțină apostila să fie în limba statului de origine, în mod obligatoriu (limba română), precum și în celelalte două limbi de circulație utilizate de *Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat* (franceză și engleză).

3. Cu privire la măsura propusă la **art. 4**, menționăm faptul că până în anul 2010 în cadrul instituțiilor prefectului apostila era reprodusă printr-o șampilă cu dimensiunile 9X10 cm, care se completa de mână. Prin emiterea *Instrucțiunilor ministrului administrației și internelor nr. 82/2010*, s-a apreciat ca deosebit de importantă pregătirea atât sub aspectul reglementării, cât și al organizării în vederea trecerii la sistemul de eliberare a apostilelor într-o singură etapă, care, ulterior, să permită trecerea la sistemul de eliberare a apostilelor în sistem electronic. Astfel, în prezent, în cadrul instituțiilor prefectului apostila se completează pe calculator, apoi este reprodusă pe hârtie albă standard, format A4, utilizându-se cerneală color.

Semnalăm, însă, faptul că celelalte autorități implicate în activitatea de eliberare/aplicare a apostilei, respectiv camerele notarilor publici și tribunalele, procedează, în continuare, la aplicarea pe actele oficiale a unei ștampile care se completează de mână.

Totodată, subliniem concluziile și recomandările *Comisiei Speciale asupra implementării practice a Convenției Apostilă (2003)* și ale *Forumului Internațional asupra e-notarizării și e-apostilei (2005)* care au stabilit că „*spiritul și litera Convenției Apostilă nu constituie un obstacol în calea folosirii tehnologiei moderne*” și că „*aplicarea și folosirea Convenției pot fi pe viitor îmbunătățite pe baza acestor tehnologii*”, ambele încurajând dezvoltarea și folosirea e-registrelor și e-apostilelor. Transpunerea în practică a acestor concluzii și recomandări s-a făcut prin intermediul *Programului Pilot Apostila Electronică (e-APP)*, conceput de *Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat*, și *Asociația Națională a Notarilor din Statele Unite ale Americii*. Aceste două organizații și-au propus dezvoltarea, promovarea și acordarea de asistență oricărui stat membru interesat al *Convenției Apostilă* în vederea:

- creării și utilizării de registre electronice pentru apostilă (e-registre);
- eliberării și folosirii apostilelor electronice (e-apostilă).

Menționăm că, din cauza costurilor ridicate, dintre cele 105 state semnatare ale *Convenției Apostilă*, numai 24 state (8 din SUA) au adoptat sistemul *e-Registru*, iar sistemul *e-Apostilă* a fost implementat doar de 4 state (*Columbia, Noua Zeelandă, Spania și statul american Kansas*).

Cu toate acestea, dintre autoritățile competente din România, doar Ministerul Afacerilor Interne, care are în subordine instituțiile prefectului, a făcut demersuri în vederea furnizării de servicii publice electronice către cetățeni/mediul de afaceri/administrație publică în domeniul eliberării apostilei. În acest sens, Ministerul Afacerilor Interne a depus documentația necesară pentru accesarea de fonduri europene pentru trecerea la prima etapă de eliberare a apostilei în sistem electronic, și anume „*e-Registru*”.

Având în vedere cele de mai sus, apreciem, pe de o parte, că nu se poate stabili un termen de trecere la eliberarea apostilei în format electronic, așa cum

se prevede la **art. 4** din propunerea legislativă, iar, pe de altă parte, precizăm că modalitățile tehnice la care se face referire la **art. II** exced competențelor instituțiilor menționate.

4. În *Expunerea de motive* se menționează că „prin modificarea art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 66/1999 – în conformitate cu prevederile art. 6 paragraful 1 din Convenție – se dorește ca autoritățile române competente să aplice apostila să fie:

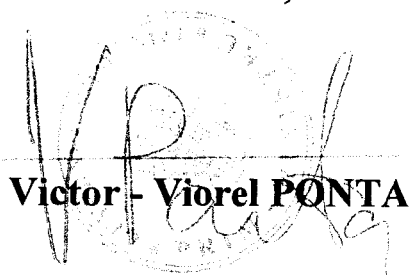
- Ministerul Justiției pentru actele menționate la art. 1 lit. a), c) și d) și, respectiv, (...)”.

În legătură cu această afirmație, subliniem faptul că Ministerul Justiției nu face parte din categoria autorităților desemnate în aplicarea apostilei pe actele oficiale prevăzute de art. 1 din Convenția Apostilă.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Victor - Viorel PONTA

**DOMNULUI DEPUTAT VALERIU ȘTEFAN ZGONEA,
PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR**